

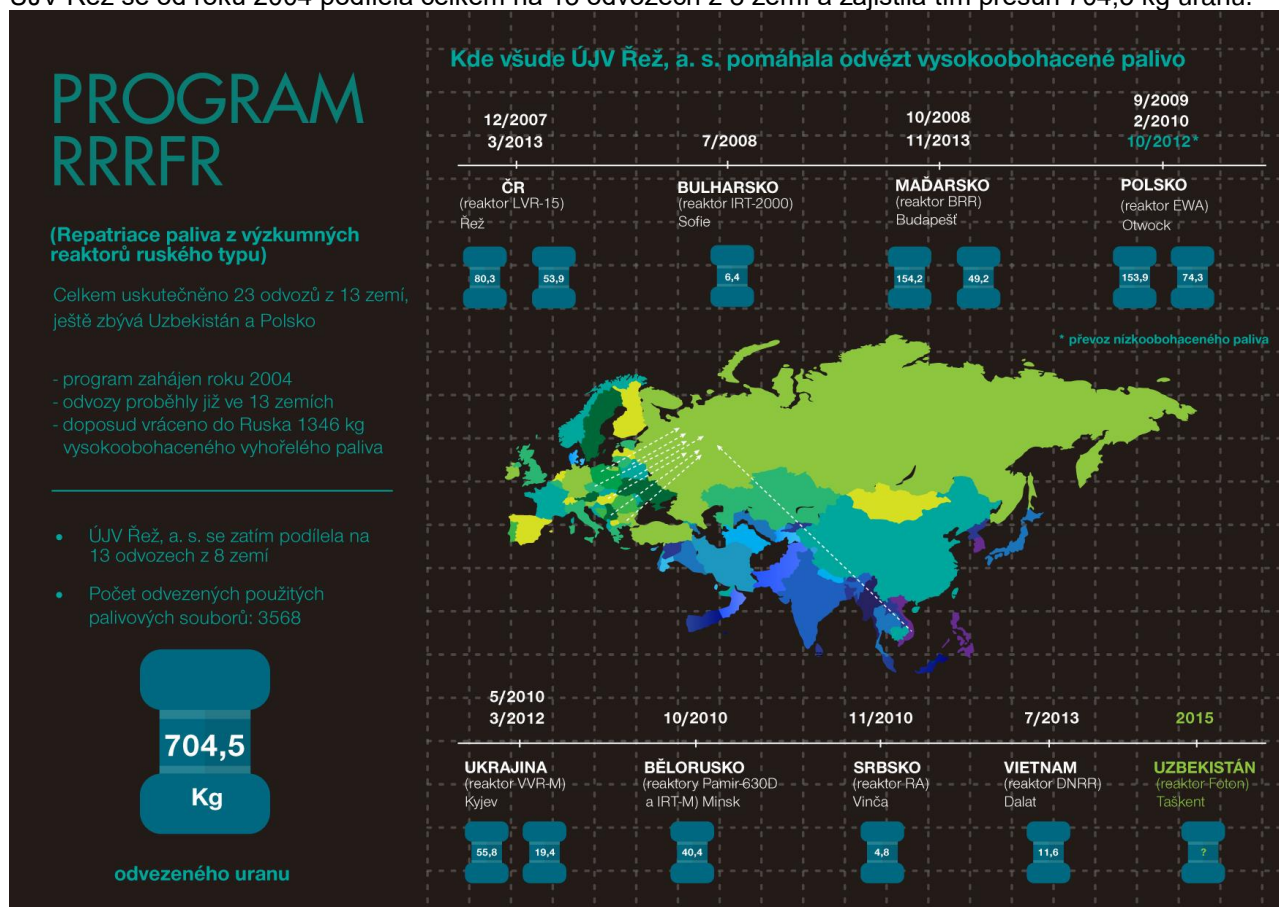
Vážená čtenářko, vážený čtenáři. Právě vám v e-mailu přistálo zářijové číslo infoWIN. Tentokrát jsme vyzpovídali tiskovou mluvčí společnosti ČEZ Báru Půlpánovou, která nám prozradila, jak těžké je konkurovat v komunikaci odpůrcům jaderné energie, ale také jaký je postup při krizové komunikaci v jaderných elektrárnách. Kromě toho vás provedeme zajímavostmi ze světa jaderné energie. Mimo jiné se dozvíte, že se jádro stalo klíčovým nástrojem ke splnění cílů udržitelného rozvoje, nebo třeba že ÚJV Řež zajistila odvoz vysokoobohaceného paliva z Uzbekistánu do Ruské federace.

LETEM, JADERNÝM SVĚTEM

JADERNÉ PALIVO Z UZBEKISTÁNU ODVEZLI ČEŠTÍ ODBORNÍCI

Čeští odborníci z ÚJV Řež se podíleli na převozu vysokoobohaceného jaderného paliva z výzkumného jaderného reaktoru Foton v Uzbekistánu. Převoz proběhl v rámci programu RRRFR (Russian Research Reactor Fuel Return). Na tomto společném projektu Spojených států amerických a Ruské federace se podíleli experti z divize Chemie palivového cyklu a nakládání s odpady s podporou divize Integrita a technický inženýring společnosti ÚJV Řež. Tento dlouhodobý projekt vyvrcholil 23. září, kdy byl speciální obalový soubor OS ŠKODA VPVR/M naplněný kapalným palivem přeložen do ruského obalového souboru. Následující den pak náklad odletěl speciálním letadlem do Ruska, kde bude vysokoobohacené palivo přepracováno.

Program RRRFR je zaměřen na repatriaci paliva z výzkumných reaktorů ruského typu. Odvozy proběhly zatím ve 13 zemích a do Ruska bylo navraceno celkem 1346 kg vysokoobohaceného vyhořelého paliva. ÚJV Řež se od roku 2004 podílela celkem na 13 odvozech z 8 zemí a zajistila tím přesun 704,5 kg uranu.

JÁDRO JE KLÍČOVÉ PRO SPLNĚNÍ CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE OSN

Čelní představitelé členských států OSN přijali koncem září 2015 nové Cíle udržitelného rozvoje pro roky 2015–2030. Velkou roli v plnění vytyčených cílů sehraje jaderná energie, a to nejen v otázce energetiky. Význam jádra je klíčový například v boji proti rakovině, energetické chudobě či světovému hladomoru.

Podle Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) sehraje klíčovou roli v plnění přijatých Cílů udržitelného rozvoje také jaderná energie. Generální tajemník MAAE Yukiya Amano, který tuto významnou nadnárodní organizaci na summitu Globálního udržitelného rozvoje zastupoval, tvrdí, že jaderné technologie mohou výrazně pomoci splnit hned 8 z 16 vytyčených cílů. Jedná se například o oblast zabezpečení dostatku potravin a pitné vody, přístupu k moderním diagnostickým a léčebným metodám, investic do ekologie a ochrany klimatu apod. Kromě toho může jádro i nadále plnit roli dostupného, stabilního zdroje energie. Amano zdůraznil připravenost MAAE aktivně se na plnění cílů podílet.

Mezinárodní agentura pro atomovou energii tak není pouhým „jaderným hlídacím psem“, ale partnerem pro rozvojové státy. Pomáhá v boji s chudobou, hladomorem, energetickou chudobou, ale působí i v oblasti zdravotnictví, zemědělství a ekologie.

Klimatické změny, rakovina, ale i energetická chudoba – tam všude MAAE pomáhá.

MAAE prostřednictvím programu Technické spolupráce přenáší jaderné technologie do rozvojových zemí a pomáhá těmto státům dosáhnout jejich rozvojových cílů. Agentura se podílí například na monitoringu znečištění mořské vody, které ohrožuje život rybářů. Vzhledem k tomu, že velká část světové populace žije v malé vzdálenosti od pobřeží, je to skutečně velmi významná role.

V oblasti zdravotnictví hraje MAAE aktivní roli v poskytování přístupu k radioterapii pro pacienty s rakovinou a také v boji proti rakovině. Dle statistik umírá 70 % pacientů s rakovinou v nízké a středně příjmových státech. Aby tomu zabránila, MAAE podporuje prostřednictvím svého programu Technické spolupráce přes 160 projektů pro boj s rakovinou po celém světě. Svým partnerům pomáhá ve zřizování onkologických a radioterapeutických center.

Boj s energetickou chudobou je velký oříšek dalších desetiletí, ke kterému může napomoci ze současných energetických zdrojů snad jenom jádro. V současnosti na naší planetě žije 2,6 miliardy obyvatel, kteří trpí energetickou chudobou. Abychom toto číslo snížili, nebo aby se dostalo na nulu, ale zároveň zajistili snižování produkce skleníkových plynů, potřebujeme jadernou energetiku. To byl hlavní závěr Amanova vystoupení na interaktivním setkání „Chraňme naši planetu a bojujme se změnami klimatu“. MAAE pomáhá státům, které chtějí využívat jadernou energetiku jako zdroj rozvoje a čisté energie.

NA KÁVĚ S... BARBOROU PŮLPÁNOVOU, TISKOVOU MLUVČÍ SPOLEČNOSTI ČEZ

Vystudovala politologii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a Vyšší odbornou školu publicistiky. Magisterský titul získala studiem oboru Politické teorie a současné dějiny na Karlově Univerzitě. Po několikaletém působení v českých a slovenských médiích začala pracovat jako tisková mluvčí společnosti ČEZ.

Přiblížte nám trochu svou práci. Jaký je vlastně váš běžný den?

Na mé práci se mi líbí hlavně to, že se každý den dozvím něco nového. Od novinářů totiž přicházejí dotazy na všechny možné aktivity společnosti, které jsou velmi různorodé. Jednou se ptají na distribuci či prodej elektřiny zákazníkům, podruhé na strategii společnosti, jindy zase na kybernetickou bezpečnost nebo třeba vozový park. Kromě vyjádření médiím a přípravy tiskových zpráv a dalších podkladů plánujeme také různé konference či besedy. Je to tedy velmi široké a pestré spektrum činností, při kterých se setkáváte s velmi zajímavými lidmi, ať už ve společnosti či mimo ni, podíváte se na zajímavá místa. Jedním z nejvíce fascinujících míst je pro mě jaderná elektrárna. Celý ten do nejmenšího detailu skvěle fungující celek, ze kterého ve výsledku vznikne elektřina pro více než třetinu obyvatel ČR.

A co když se stane něco nečekaného? V červenci například unikla radioaktivita v Temelíně. Co všechno pak musí tisková mluvčí řešit?

V tomto případě se jednalo o událost, která neohrozila ani zaměstnance a už vůbec ne okolí elektrárny. To ale neznamená, že by jí nebyla věnována nejvyšší pozornost. V takových případech je vždy z hlediska komunikace důležité o celém průběhu situace otevřeně informovat. Je přesně daná směrnice, jak k tomu má dojít, a tyto postupy jsou také v průběhu roku opakovaně cvičně prověřovány. Mluvčí jaderné elektrárny při tom spolupracuje s centrálou, ta dále komunikuje s dalšími domácími i zahraničními subjekty. V dnešní době je nad rámec těch klasických nástrojů komunikace i řada dalších, jako třeba sociální sítě.

Jak těžké/lehké je jádro komunikovat z pohledu provozovatele jaderné elektrárny?

Jak jsem říkala, jaderná elektrárna je velmi složitý a komplexní mechanismus. Co se týká technických detailů, do těch mají vhléd zejména mluvčí jednotlivých jaderných elektráren. Tady na centrále řešíme jádro spíše z širšího pohledu, v kontextu dalších elektráren, situace na evropském energetickém trhu, legislativního prostředí pro provoz i budoucí

rozvoj jádra v ČR.

Kterýkoli zdroj má z pohledu komunikace své pro a proti – uhelné elektrárny mají své emise, „čisté“ obnovitelné zdroje zase velké výkyvy výroby, když zrovna nefouká vítr nebo nesvítí slunce. Jaderné elektrárny jsou velmi nízkoemisní, ale veřejnost z nich může mít obavy. Proto je komunikace tak důležitá - informovat veřejnost o dalších a dalších provedených modernizačních opatřeních, seznamovat ji s výsledky mnoha bezpečnostních kontrol nezávislých mezinárodních organizací či zvat lidi na exkurze, aby viděli, jak jaderná elektrárna funguje.

Popularizovat jádro jde i zábavnou formou. Na našich facebookových stránkách Pro jádro každý den „postujeme“ zajímavosti ze světa jaderné energetiky. Máme nyní již přes 25 tisíc fanoušků, což je pro takto úzce profilovanou stránku poměrně unikátní.

V souvislosti s několika jadernými výročími v tomto roce, 60 let ÚJV Řež i 30 let Jaderné elektrárny Dukovany a 15 let Temelína, jsme ve spolupráci s Hospodářskými novinami vydali publikaci Atom Energy Outlook, která zpracovává jadernou tematiku z vícera úhlů, nejen toho energetického. Čtenáři se v něm dozvědí také třeba o využití jádra v lékařství nebo o významu pro český průmysl.

Jaký je dle Vás postoj české veřejnosti k jádru? Poslední dobou výzkumy ukazují, že podpora slábne, jak si to vysvětlujete?

Dlouhodobě je česká veřejnost jádru nakloněna. Pokles nastal po fukušimské havárii, pak začala křivka opět růst. Lidé jsou velmi vnímaví k vyjádřením týkajícím se jádra, takže zaznamenali i zrušení tendru na výstavbu nových bloků v Temelíně. Toto téma bylo velmi silně medializované. Průzkumy ale ukazují, že lidé podporují provoz současných bloků a i do budoucna jsou pro kombinaci výroby elektřiny z jádra a z obnovitelných zdrojů zhruba půl na půl.

Ekologická hnutí mají protijadernou komunikaci velmi dobře zvládnutou - jak se jí dá konkurovat?

Myslíte, že jí mají dobře zvládnutou? Jsou možná více slyšet. Ale leckdy se jejich tvrzení zakládají na hře s fakty. ČEZ je otevřený konstruktivní diskuzi s nimi. Na řadu věcí máme i podobný názor, na budoucí důležitou úlohu obnovitelných zdrojů a rozvoj decentrální energetiky. V Evropě však nepokryjeme celou spotřebu jen z těchto zdrojů, proto potřebujeme spolehlivé dodávky elektřiny. Jaderná energie je stabilní nízkoemisní řešení.

Napadlo by Vás třeba před 15 lety, že budete pracovat jako tisková mluvčí ČEZ? Kde jste se v té době viděla za 15 let?

To mne nenapadlo. Před patnácti lety jsem měla velmi jasnou představu o tom, že se chci v životě věnovat novinářině. Začala jsem tedy pracovat v rádiu, pak v televizi, zkusila si i webovou žurnalistiku. V jeden životní moment pak přišla nabídka z ČEZ, která nešla odmítnout. ☺ Nechápu to ale jako nějaký „přechod na druhý břeh“, protože se i nadále věnuji zprostředkovávání informací širokému publiku skrze média. A má předchozí zkušenost mi umožňuje lépe chápat, co je pro novináře, respektive veřejnost podstatné.

Jako tisková mluvčí skupiny ČEZ působíte již tři roky. Jaké plusy a mínusy má Vaše stávající pozice oproti práci v médiích?

Obě práce mají hodně společného: novinář i mluvčí musí být čtyřicet hodin na telefonu, aby nepropásli chvíli, kdy se něco důležitého děje. Musí mít v sobě velkou dávku zvědavosti a také talent na získávání potřebných informací. Rozdíl je v tom, že novinář vystupuje sám za sebe, což s sebou nese možná větší míru svobody, zatímco mluvčí reprezentuje celou společnost. Sladit názory na určité téma napříč tak velkou firmou, jako je ČEZ, může být leckdy trochu obtížnější. Mluvčí musí být tak trochu vnitrofiremní diplomat.

A co vaše koníčky? U čeho si nejradši odpočínáte?

Řekla bych, že mám poměrně pestrý škálu koníčků, takže volím podle nálady. Minimálně jednou týdně jdu na jógu, ráda si zaběhám, jindy něco namaluji, občas si čtu. A někdy jdu prostě jen s přáteli na dobrou večeři.

Děkujeme za rozhovor.

JADERNÉ PERLIČKY

ČESKÉ PIVO, ALE I SKOTSKÁ VDĚČÍ ZA SVOU KVALITU RADIACI

Foto: Pixabay.com

V letošním roce slaví sedmdesáté narozeniny Diamant. Tato odrůda ječmene, která vznikla v roce 1965, je pomyslným praotcem dnešních odrůd sladovnického ječmene. Josef Bouma ze šlechtitelské stanice v Branišovicích ho vytvořil tak, že položil obilky ječmene pod zubařský rentgen. Diamant měl větší výnosy, kratší stébla a na poli méně lehal. České pivovarnictví s trochou nadsázky vděčí za své úspěchy právě ionizujícímu záření.

Diamant a další odrůda s příhodným názvem Golden Promise jsou předchůdci ječmene, který dnes využívají skotští výrobci světoznámé whisky. Právě nástupci těchto odrůd přispívají k vyšším ziskům skotských farmářů.

DIVOKÉ ZVĚŘI SE V ČERNOBYLU DAŘÍ, UKAZUJE STUDIE

Dle nedávno zveřejněné studie, která byla publikována v odborném časopise Current Biology, se v oblasti okolo černobylské elektrárny velmi dobře daří divoké zvěři. Elektrárna byla kvůli nehodě zničena v dubnu 1986. Její okolí je od té doby lidmi zcela opuštěné. Právě to je dle vědců hlavním důvodem, že zde prosperuje lesní zvěř. Mezi druhy, kterým se v této oblasti daří rozšiřovat svou populaci, patří kanci, losi, vlci,

Foto: Pixabay.com

jeleni, nebo třeba rysi. Populace těchto druhů roste do té míry, že v této radioaktivitou kontaminované zóně sice mohou být jedinci radioaktivitou negativně ovlivnění, ale v absolutních číslech se stavy těchto druhů obnovují.

Výsledky studie tak vyvracejí předešlé vědecké výzkumy a dokazují, že radiace měla mnohem menší dopad, než se očekávalo. Zóna, která je dnes lidem uzavřena, tvoří 2 610 čtverečních kilometrů, a před nehodou byla domovem více než 116 tisíc lidí. Hlavním závěrem studie je, že radioaktivita sice zvěři může škodit, ale mnohem méně, než lidská přítomnost v oblasti.